

СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

Онопрієнко Г.С.

*Науковий керівник: Прокопенко М.В., старший викладач
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Організація виробництва є системою заходів, спрямованих на раціональне поєднання праці з речовими елементами виробництва, знаряддями і предметами праці, а також оптимальне поєднання приватних виробничих процесів між собою у просторі та часі, і на цій основі – на підвищення ефективності виробництва [1].

Розрізняють форми організації громадського виробництва, типи організації виробництва і методи організації виробничих процесів.

Форми організації громадського виробництва – це єдине існування елементів виробничого процесу в часі і в просторі при відповідній системі протиріч і тенденцій.

Тип організації виробництва – це комплексна характеристика виробництва з властивими йому особливостями (широта номенклатури, серійність продукції) [2].

Методи організації виробничого процесу – це способи раціонального поєднання основних компонентів виробничого процесу в просторі і в часі.

При цьому тип організації виробництва багато в чому визначає її форми і вибір найбільш раціональних методів виробничого процесу і його компонентів (праця, предмети і засоби праці).

На відміну від форм, методи організації несуть в собі кількісну і якісну обґрунтованість вживаної форми.

Різноманітність і особливості виробничих процесів зумовили широту вживаних методів організації виробництва в сучасних умовах господарювання, серед яких економісти - практики виділяють "Just - in - Time", як систему організації виробництва, при якій виріб передається на наступну технологічну операцію точно у той момент, коли закінчилася обробка попереднього. Абсолютно очевидно, що така робота припускає абсолютну надійність кожного виконавця, задіяного в технологічному ланцюжку, включаючи технологів, постачальників і плановиків [3].

Великої популярності починає набувати метод віртуального видаленого доступу, тому що він дозволяє виконувати операції незалежно від географічного розташування виконавців. Проте цей метод вимагає наявності на підприємстві двох основних компонентів – робоче місце співробітника і корпоративну мережу підприємства, до якої підключається співробітник для виконання своїх функціональних обов'язків.

Вказані методи мають безперечні переваги такі як скорочення запасів і видалений доступ, але пов'язані з необхідністю модернізації виробничого процесу, що зажадає додаткових витрат і тимчасову зупинку виробництва.

Тому в сучасних умовах господарювання як і раніше актуальні традиційні методи організації виробництва, такі як одиничний, партіями і потоковий [4].

Одиничний метод організації виробництва припускає виготовлення продукції в одиничних екземплярах або невеликими партіями, що не повторюються, і характеризується унікальністю продукції, використанням розділення устаткування по групах і висококваліфікованою робочою силою. Він застосовується при виготовленні складного унікального устаткування, в дослідному виробництві або на замовлення.

Партійний метод організації виробництва характеризується тим, що виробництво здійснюється партіями, за робітником числиться виконання декількох операцій, використовується універсальне устаткування і висококваліфікована робоча сила.

Потоковий метод характеризується розчленовуванням виробничого процесу на операції, чіткою спеціалізацією робочих місць на виконанні певних операцій паралельно, розташуванням устаткування по ходу технологічного процесу, високим рівнем безперервності, наявністю спеціального міжопераційного транспорту для передачі предметів праці з операції на операцію [5].

Це забезпечує високу ефективність поточкових методів виробництва. Найбільше поширення поточковий метод отримав в масових і великосерійних виробництвах, а також будівництві.

Головним критерієм вибору переважного методу організації виробництва є забезпечення взаємозв'язаної послідовності виконання операцій технологічного процесу з порядком розміщення устаткування і певною мірою безперервності виробничого процесу.

Сучасні методи організації виробництва усі більшою мірою визначають можливості ефективного використання існуючої техніки і технології. Щоб забезпечити при використуванні кадровій політиці і речових чинниках виробництва максимальну продуктивність і найбільший економічний ефект, передова техніка і технологія повинні поєднуватися з найбільш раціональною організацією виробництва.

Література:

1. Кейлер В.А. Экономика предприятия / Кейлер В.А. – М.; Новосибирск: ИНФРА-М: НГАЭиУ, 2014. – 132 с.
2. Коробов М.Я. Финансово-экономический анализ деятельности предприятий / Коробов М.Я. – К. «Знания», 215. – 377 с.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства / Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. – Львів: Сполом, 2013. – 530 с.
4. Лившиц А.Я. Введение в рыночную экономику / Лившиц А.Я. – М.: Основа, 2014. – 335с.
5. Суша Г.З. Экономика предприятия: Учеб. пособие / Г.З. Суша. – М.: Новое знание, 2012. – 383 с.